

Nova Strava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Zahteve delavstva

Industriji je treba omogočiti nabavo surovin in pričetki je z velikimi javnimi deli

Mariborske strokovne organizacije so kompetentnim faktorjem predložile spomenico, v kateri opisujejo težak položaj mariborskega delavstva in med drugim ugotavljajo:

Devizna politika v naši državi je imela zadnje čase za posledico veliko omejevanje dosedanjega obratovanja tekstilne industrije. Vsled pomanjkanja surovin so bile poedine mariborske tekstilne tovarne primorane reducirati i delovni čas i delavstvo, druge zopet se nameravajo seliti v druge kraje ter že demontirajo svoje stroje. Brezposelnost v vrstah mariborskih tekstilnih delavcev narašča vsled tega iz dneva v dan.

Mariborska kovinska industrija preživlja tudi veliko krizo. Vsled pomanjkanja naročil je bila v zadnjih mesecih primorana odpustiti skoraj polovico svojega delavstva.

Tudi gradbena in ostale industrije kakor tudi obrtniške stroke hirajo bodisi vsled majhne kupne moči prebivalstva, bodisi vsled izredno velike konkurence s strani mariborske kazilnice, ki naravnost upropašča mariborski obrtniški stan in obrtniško delavstvo.

Posledica vsega tega je skrajno obubožanje delavcev in nameščencev, padanje njih kupne moči in sploh življenjskega standarda obmejnega ljudstva.

Spričo teh težkih gospodarskih in socialnih razmer v Mariboru in njegovi okolici je nujno potrebno, da se takoj razpišejo nova velika javna dela, ki naj omogočijo čimvečjo zaposlitev delavstva. Že započeta javna dela, kakor n. pr. bolnica v Mariboru, naj se takoj dovršijo. V te svrhe naj se prvenstveno tudi uporabljajo sredstva iz bednostnega sklada. Mariborski industriji je treba omogočiti takojšnjo nabavo surovin in s tem nemoteno obratovanje. Posebno je paziti, da se delavska zaščitna zakonodaja v polnem obsegu izvaja in osakoogar najstrožje kaznuje, ki bi kršil zakonite predpise.

Bedo delavcev in nameščencev ter vseh tistih stanov, katerih dobrobit je odvisna od kupne moči najširših ljudskih množic, izkoriščajo zadnji čas gotovi propagatorji tujih idej v svoje protidržavne namene in cilje.

V strokovnih organizacijah očlanjeno delavstvo bo najodločnejše zaupnilo in onemogočilo vsako podtalno in protidržavno delovanje tujih elementov. Delo strokovnih organizacij med delavstvom bo tem lažje in uspešnejše, če bo organizacijam omogočena popolna akcijska svoboda in če se bodo tudi izoršili neodložljivi ukrepi na gospodarskem in socialnem področju Maribora in okolice.

Morilka naroda

Porazne številke o žrtvah jetike. Bolnic primanjkuje. Obupne socialne razmere

Med vsemi boleznimi, ki tako uspešno gospodarijo med najširšimi plastmi našega naroda in ki s svojimi ubogimi žrtvami polnijo in neprestano povečujejo naša pokopališča, stoji daleč v ospredju najnevarnejša in najneizprosnejša narodna sovražnica, prva dekla smrti — jetika ali tuberkuloza. V Jugoslaviji imamo po zadnjih uradnih statističnih podatkih za odprto tuberkulozo obolelih okrog 600.000 oseb ali štiri odstotke vsega prebivalstva. Za jetiko umre vsako leto povprečno 60.000 oseb, prav toliko se jih pa vsako leto nanovo okuži in tudi akutno zbolijo. Stalni kader jetičnikov v Jugoslaviji torej nikdar ne pade izpod 600.000! žalostne, če ne že naravnost obupne številke!

Poraznost teh števil nas mora navdajati z grozo in mora vzbuditi v nas vseh občutek potrebe po nujnih ukrepih za uspešno borbo proti

tej množestveni morilki našega naroda. Gornje številke so najzgovornejše izpričevalo velike in obupnih razmer, ki vladajo v naši državi, v kateri vsak petindvajseti prebivalec čaka na počasno, mučno, toda neizbežno in sigurno smrt zaradi jetike.

Toda te številke se dajo ublažiti v izdatni meri, za kar so nam dokaz druge države. V Londonu je na primer še v preteklem stoletju umiralo na vsakih 100.000 prebivalcev 250 oseb za tuberkulozo. Danes je padlo to število že na 100. Angležem se je posrečilo z njihovo energično borbo proti tuberkulozi v nekaj kratkih desetletjih, da so vsako leto v samem Londonu rešili neizbežno smrti nad 10.000 oseb. Zakaj bi pa pri nas ne mogli doseči takih ali vsaj podobnih uspehov? Razširiti in pospešiti bi morali skupno borbo proti tuberkulozi! Danes imamo v vseh jugoslovanskih bolnišnicah in sanatorijih le

Za svobodo

Le svoboden človek je sposoben da v plemenitem tekmovanju razvija svoje duševne zmognosti, da si jača značaj in krepi odpornost

Svoboda posameznika in naroda je najlepši zaklad tega sveta, ki ga je treba skrbno čuvati in braniti. Čut svobode je človeku po naravi položen v srce in dušo, v vso človekovo notranjost, da je z njim prepojeno človekovo dejanje in nehanje od rojstva do smrti. Človek je srečen, ako je oproščen vseh ovir in omejitev, ako sme svobodno dihati, vriskati in zapeti, ako so mu svobodni koraki, besede in dejanja. Vsak človek hoče, da sme in more v okviru zdravega družbenega življenja razviti vse svoje sposobnosti in zmognosti, da ustvari zase in za splošnost kar največ dobrega in koristnega in tako položi kamen na kamen v stavbi, ki naj predstavlja srečo in blagostanje človeškega rodu, ki je po božji previdnosti poklican, da na zemlji ustvari mir, bratstvo in enakost, ki naj se ustoliči na razvalinah nasilja, krivic in zatiranja.

Za svobodo človeka in njegovih najdražjih svetinj je človeški rod bojeval dolgoletne in težke boje, mnogo krvi je bilo prelito za svobodo zlato, mnogo trpljenja in muk so pretrpeli posamezniki in narodi, da so raztrgali verige suženjstva in si zgradili pot v svobodno življenje. Hrepenenje po svobodi je najkrepkejša gonilna sila v življenju narodov in držav vseh stoletij, svoboda je več kot vsakdanji kruh, smrt je lepša kot življenje v suženjstvu. Človek je del narave, ki je vsa en sam simbol nepokvarjene svobode, človek živi svoje naravno in nepokvarjeno življenje le takrat, ako sme to življenje živeti svobodno in neovirano. Človek brez svobode je izgubil svojo božjo podobo, in ni več vreden član kulturne družbe, ni sposoben, da služi moralnim in etičnim vrednotam, ki plemenjujejo medsebojno sožitje narodov v vseh stoletjih. Le svoboden človek je sposoben, da v plemenitem tekmovanju razvija svoje duševne zmognosti, da si jača značaj in krepi odpornost, samo svoboden človek je v polni meri sposoben in tudi pripravljen, da brani svobodo sebi, narodu in državi. Človek, ki je omejevan v svobodi, izgublja smisel za vrednost svobode, postaja mlačen napram najresnejšim življenjskim potrebam svojega naroda, njemu upada volja, s časom postaja izdajalec lastnega naroda, ciničen brezbriznež, ki je naproday za mal denar vsakomur za najgrše stvari. Narod, ki se ne more izživljati in izpopolnjevati v demokratični politični svobodi, postane vlačuga, nesposoben za obrambo, ker mu manjka duševno-notranje razpoloženje za boj, tak narod dozoreva v gnilo jabolko, ki ob malo močnejšem vetru pade na tla.

Posebno v malem narodu je vsestranska politična svoboda, ki pomaga ustvarjati kolektiven čut odgovornosti, za usodo naroda, neprecenljive važnosti. Mal narod mora imeti pojačan smisel za demokratične svoboščine, da zna vrednotiti svobodo naroda v svobodni državi. Zatiranje človekovega dostojanstva, nasilja nad voljo in pravicami posameznika morejo roditi samo eno in to usodepolno posledico: padanje smisla za svobodo naroda, kar pomeni oslabitev kolektivnih odpornih sil, upadanje narodnega ponosa in zavesti. Borba za svobodno uveljavljanje človeka v občestvu naroda in kulturne družbe je zato borba za pravilno vzgojo naroda v smeri njegove odgovornosti proti vsemu, kar ogroža njegovo individualnost in samozavest. Svoboda je za življenjski obstoj naroda enako sveta in potrebna, kot je vera potrebna za moralno pravilno izživljanje človeškega rodu. Svoboda je malemu narodu isto kot mu mora biti evangelijske vere, one čiste in nepotvorjene vere, ki narod dviga duhovno in moralno.

Mi vemo, kako tudi katoliška cerkev po svojih velikih in nepokvarjenih učenjakih visoko spoštuje svobodo in kakšno izredno važnost pripisuje demokratičnim metodam vladanja in sožitja med narodi in v narodih. Zato se katoliška cerkev neprestano bori proti vsem nasilstvom in poziva k medsebojnemu spoštovanju in k priznanju osebnosti posameznikov in narodov. Ta pot pelje k občemu miru in k miru med ljudmi v lastnem narodu.

Mnogo delavskih teženj je ugasnilo na barikadah v borbi za svobodo. Ta žlahtna kri je globoko gnojila zemljo, da je na njej zrasla kultura in civilizacija. Trdimo, da je delavec do danes največ žrtvoval za svobodo narodov, delavec in kmet sta nosila križ na Golgoti, da odrešita narode. Ali je zato čudno, da delavec in kmet najbolj znata razločevati med življenjem v svobodi in v suženjstvu, med življenjem pod pritiskom nasilja in onim življenjem, ki je lepo, ako se ga sme živeti v svobodi? — Kajti le v svobodi je mogoč tudi socialen napredek.

—ec.

2600 bolniških postelj za 600.000 jetičnih bolnikov in le okrog 20 protituberkuloznih dispanzerjev, kar pomeni, da pride po en dispanzer na 30.000 bolnikov. Ali niso te številke obupno majhne v primeri z

ogromnimi številkami bolnikov? Zato se mora ves narod z vsemi javnimi ustanovami vred strniti v enotni, mogočni borbi proti največji sovražnici in morilki našega naroda, zlasti pa naše mladine, — jetiki!

Težki časi kovinarjev

Redukcije pri KID na Jesenicah. Skrajšanje delovnega časa. Tovarna ima premalo naročil

Že leta 1932. je velika gospodarska kriza prinesla jeseniškemu delavstvu težke čase. KID je bila primorana omejiti svoje obratovanje, veliko delavcev je ostalo brez posla, drugi so pa precej manj zaslužili kakor prej. Tudi pozneje, ko je KID zopet dobivala naročila, se je skrženo obratovanje le polagoma zboljševalo. Precejšnje število je bilo delavcev, ki so ostali po šest mesecev ali še dalje brez zaslužka.

Lansko leto se je zopet pričelo zmanjševati obratovanje KID. Na tem mestu smo v teku zadnjih mesecev ponovno poročali o redukcijah delavstva, o skrajšanju delovnega časa itd. Pričakovali smo, da se bodo letošnje pomlad razmere zboljšale. Vsa znamenja pa zdaj kažejo, da o zboljšanju zaposlitve ni govora.

V obratih je KID razglasila, da naj delavstvo pričakuje v prihodnjem mesecu še večje skrajšanje delovnega časa, in to preko določb delovnega reda. Lahko se zgodi, da bo delavstvo zaposleno celo manj ko štiri dni v tednu. Kot vzrok tem ukrepom navaja podjetje pomanjkanje naročil.

V istem času, ko ima KID premalo naročil, pa vidijo naši kovinarji dan za dnem dolge tovarne vlake, ki v našo državo preko Jesenic redno uvažajo železne izdelke iz inozemstva. Naša domača kovinska industrija je pa primorana omejevati obratovanje in odpuščati delavstvo. Delavstvo ne more razumeti, kako je mogoče, da ne dobe naročil domači obrati, dočim inozemci lahko sklepajo kupčije in uvažajo blago, ki bi ga naša industrija z našim delavstvom lahko izdelala.

Pri KID pa se ni skrajšal samo delovni čas, ampak se stalno odpuščajo tudi delavci. Pred štirinajstimi dnevi je dobilo odpoved okoli sto delavcev. Med njimi so tudi tisti, ki so odšli k vojakom.

Delavstvo je nezadovoljno, ker se pri redukcijah ni upošteval socialni položaj prizadetih delavcev, ampak se je postopalo popolnoma po drugih vidikih, ki tudi za podjetje ne morejo biti koristni. Zastopniki strokovnih organizacij so organizirali akcijo proti takemu odpuščanju delavstva. Ravnateljstvo je obljubilo, da je pripravljeno popraviti nekatere posebno kričeče primere, če se bo izkazalo, da so bile pritožbe upravičene. Strokovne organizacije so predložile seznam najtežje prizadetih reduciranih delavcev. Prav bi bilo, da bi se akciji strokovnih organizacij pridružile tudi občine, ki imajo vendar interes, da njihovi občani-delavci niso brez dela in zaslužka.

Ravnateljstvo KID izjavlja, da redukcije še niso končane. Ako se ne povečajo naročila, bo odpuščenih še 600 delavcev. Preden pa delavstvo zadene ta strašni udarec, upamo, da se bodo vendarle odločujoči krogi zganili in omogočili, da dobi naša industrija dovolj naročil.

KID je navzlic redukcijam v zadnjem času sprejela tudi 30 novih delavcev. Ugotavljamo, da niso bili v prvi vrsti vojaški povratniki, ki po vsej pravici prvi zaslužijo zaposlitev. Strokovne organizacije odločno ugovarjajo, da se na ta način krši kolektivna pogodba.

Strokovne organizacije so vse storile, da zaščitijo pravice odpuščenega delavstva in da se strogo izvaja sklenjena kolektivna pogodba. V času prebujenja v naravi, v času pomladi, se naj prebudi tudi tisto delavstvo, ki še danes stoji izven vrst strokovnih organizacij, da se takoj organizira, ker če je bila kdaj potrebna organizacija, je danes, ko prihajajo težki časi, in bo le s složnim in dobro organiziranim nastopom mogoče braniti ogrožene delavske pravice.

Za kaj ni sredstev?

Čimprej mora biti storjen odločen konec večnemu izgovarjanju za pomanjkljive in nezadostne kredite v pogledu za narod neizogibno potrebnih stvari s stereotipno prislovice: «Ni proračunske možnosti» oziroma, kakor pravijo bratje v beli prestolnici, «nema budžetske možnosti».

Poznamo stotine mladih profesorjev, učiteljev, zdravnikov in drugih visokošolsko ali strokovno izobraženih mladih ljudi obojega spola, ki sedijo po dokončanem študiju že leta in leta doma v breme in napotje samim sebi, svojim domačim in vsej svoji okolici. Opravičilo za njihovo brezposelnost tiči v onem usodnem «pomanjkanju proračunskih možnosti». Istočasno pa poznamo mnogo vasi, ki sicer imajo šolsko poslopje, nimajo pa učitelja ali učiteljice. Nešteto je v naši državi gosti obljudenih vasi, katerih prebivalci morajo hoditi v primeru bolezni in nujne potrebe k najbližjemu zdravniku 20 do 30 kilometrov daleč. Redke so v Jugoslaviji vasi, ki bi se mogle postavljati z lastnim občinskim živnozdravnikom, dočim vasi z last-

nim občinskim agronomom pri nas menda sploh ni.

Vsakomur je znano, da se smatramo v vsakem pogledu naprednejšim od naših južnovzhodnih bratov Bolgarov. Ne vemo pa vsi, da ima skoro sleherna bolgarska vas svojega lastnega občinskega živnozdravnika, čeprav v Bolgarski do pred kratkim sploh niso imeli veterinarske fakultete, temveč so morali izobraževati svoje veterinarje na naših in drugih inozemskih univerzah. Tudi glede agronomov in zdravnikov so bolgarske vasi bogato preskrbljene. Majhna in od nas «manj napredna» Bolgarska je torej mogla in znala najti «budžetno možnost», da je dala svojim vsem potrebne zdravnike, živnozdravnike, agronome in učitelje. Zaradi «budžetskih možnosti» pa trpimo mi Jugoslavlani dvojno škodo: Mladi ljudje, ki so zapravili ogromno časa, energije in denarja po šolah, sedijo brezposelni doma, dočim naše vasi zamažajo ključje po njih in njihovem delu. Tudi tukaj so nam potrebne temeljne reforme! Z dobro in pošteno voljo bo nedvomno šlo!

Razgled na svet

Francija v Sredozemlju

Vsa svetovna javnost je bila presežena, ko je razglasil svetovni tisk, da je angleško gibraltarsko brodovje odplulo v grške vode in da ga je zamenjalo v Gibraltarju in španskih vodah francosko. Toda ta pojav je posem razumljivo.

Za Francijo je špansko ozemlje okrog Gibraltarja prav tako nevarno, kakor dragoceno. Vse je pač odvisno od tega, ali bo to ozemlje ostalo v rokah njenih prijateljev in zaveznikov, ali pa sovražnikov. Trikot, ki ga tvorijo Cadix, Ceuta in Mellila, ima ogromen pomen za ostop v Sredozemsko morje in za zvezo francoskega severnega atlantskega vojnega brodovja z njenim sredozemskim vojnim brodovjem. V primeru, da bi bila ta zveza v gibraltarskem preliu kakorkoli pretargana, bi nastal za Francijo in njene vojne izgleda kočljiv in domljiv položaj. Važno pa je tudi, da Francija ne izgubi varne zveze s svojimi kolonijami v Afriki in drugod, ker bi sicer ne mogla v primeru potrebe pravočasno in zadostno preskrbeti svoje države na evropskih tleh z bogatimi rezervami živeža, vojnega materiala in kolonialnega vojaštva iz svojih dežel onkraj morja. Španija predstavlja torej v igri evropskih velesil zelo močen in udaren adut za Nemčijo in Italijo, ker jima nudi s svojo upoštevanju vredno vojno mornarico in pa s svojimi utrjenimi pristanišči ob Atlantiku in v Sredozemlju trdno pomoč in oporo, zlasti še v pogledu varnih pomorskih baz za njune vojne ladje, podmornice in letala.

Iz vsega je razvidno, da je uspešna rešitev sredozemskega problema docela odvisna od načrtov Italije, od dobre volje Anglije in od popustljivosti pristanika Francije. Kljub vsemu pa vendarle ne smemo precenjevati italijanskih možnosti. Dočim Anglija in Francija ohranita v primeru vojnega konflikta skoro stoodstotno varno zvezo s svojimi kolonijami v Afriki, Indiji in drugod preko Atlantskega oceana okrog Afrike po sicer znatno daljši poti, bi ostala Italija v Sredozemlju ob izredni bojni moči in pripravljenosti Francije in Anglije ter njenih zaveznikov s posebnim ozirom na Suez, Gibraltar, Malto, Dardanele, grško otočje itd. docela odrezana od svojih kolonij in s tem tudi od vseh surovin in neogibnih žiljenjskih ter vojnih potrebščin. Sredozemsko vprašanje je torej zelo občutljivo in ga bo treba reševati s skrajno previdnostjo, pa seveda tudi z vsestransko popustljivostjo in dobro voljo.

— Vojaška zveza med Anglijo, Francijo in Rusijo bo verjetno v najkrajšem času tudi za javnost dejstvo. Anglija se je dokončno uverila, da z miroljubno diplomacijo ne bo preprečila vojne. Tudi od eventualnih pogajanj z Berlinom si angleški državniiki ne obetajo ničesar več. V danem položaju ne preostane drugega, da se Anglija pripravi na vse strani in združi vse sile sveta, ki so voljne podpirati politiko demokratičnih držav. V ospredje prihajajo predvsem pogajanja z Rusijo, ki naj bi z Anglijo in Francijo tvorila pravo vojaško zvezo, ki bi Poljski, vsem baltskim in balkanskim državam jamčila meje in varnost pred napadi. Rusija se bo zavezala, da bo nudila Poljski in Rumuniji pomoč samo za slučaj, če bi jo ti dve državi zahtevali. V odgovor na vojaško zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo sta Nemčija in Italija predlagali vojaško zvezo Japonski. Po dolgem posvetovanju je Japonska odklonila ponudeno vojaško zvezo, ki bi ji prinesla prevelika bremena, a premalo koristi.

— Hitlerjev govor. Ves svet je z veliko nestrpnostjo pričakoval napovedani Hitlerjev govor pred nemškim parlamentom. Hitler je govoril pretekli teden v petek opoldan. V svojem dolgem govoru je označil nemško nepomirljivo stališče napram Rooseveltovemu predlogu, da se skliče svetovna konferenca, ki naj likvidira vse spore med narodi. Hitler je odklonil, da bi Nemčija na predlog Amerike sprejela pogodbo o desetletnem miru. Ker je Anglija začela proti Nemčiji obkoljevalno politiko, je Hitler odpovedal Angliji pomorski sporazum. Ker se je Poljska priključila demokratskemu bloku držav, je Hitler odpovedal Poljski nenapadalo pogodbo, ki je bila šele pred nekaj meseci podaljšana do leta 1944. V svojem govoru je Hitler govoril o mirovni področjih v Evropi, kamor je prišteval tudi Jugoslavijo. Po Hitlerjevem govoru je pričel nemški tisk izredno ostro kampanjo proti Poljski. Listi groze z zasedbo Gdanskega in opisujejo položaj na Poljskem z istimi metodami, kakor lansko leto proti ČSR. Vsa znamenja kažejo, da je svojo zunanjepolitično akcijo Nemčija osredotočila na Poljsko.

— Balkanska zveza se bo sestala na izredno sejo, na kateri bo razpravljala o splošnem evropskem položaju, ki je nastal po zadnjih zunanjepolitičnih dogodkih, o položaju na Balkanu po zasedbi Albanije, o okrepitvi balkanskega revizionizma in o rusko-turškem predlogu za sklenitev črnomoškega pakta.

KOMBINEŽE

in vse drugo damsko perilo po znižani ceni v novi modni trgovini

MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 32

— Specialno češko industrijo hočejo ustanoviti v Ameriki, kamor bi se izselilo 500 čeških strokovnjakov, ki bi organizirali produkcijo stekla, porcelana in nakita.

— Prirastek prebivalstva. V zadnjih 10 do 15 letih znaša povprečni letni prirastek prebivalstva na svetu približno 23.700.000 duš. Največji odstotek prirastka izkazuje one države, ki so najgostejše naseljene: Kitajska 16 %, Angleška Indija 14 % in Sovjetska Unija 12 %, za njimi pa prihajajo v znatni oddaljenosti Nizozemska Indija in Združene severnoameriške države s 6 %, Japonska s 4 %, Brazilija s 3 % itd. V srednji Evropi stojita na čelu Nemčija in Poljska, vsaka z 2 %, svetovnega prirastka prebivalstva. Te številke dobivajo pov. pomen v luči letnega presežka rojstev napram smrtnim primerom. Med velesilami izkazuje Francija že nekaj desetletij presežek pod enim odstotkom, prav tako izkazuje tudi Velika Britanija le majhen prirastek, dočim imajo Nemčija, Italija, Združene severnoameriške države, Poljska in Japonska dvakrat do trikrat večje število rojstev, kakor pa smrtnih primerov. Edina velesila z res izredno izdatnim presežkom je Sovjetska unija.

Iz lastne pletarne

damske jopice od Din 25.— naprej
moške " " od Din 35.— "
otroške " " od Din 12.— "
tudi po meri tekom 6 ur po najnovejših modelih in barvah izdeluje

„LUNA“

Maribor, samo Glavni trg 24

TEKOM TEDNA

Izrabljanje

Stalno dobivamo pritožbe, da so vajenci prekomerno zaposleni. Največ pritožb se nanaša na obrtniške obratovalnice, kot krojače, šivilje, modistke, brivce in peke. Vajenec ne bi smel biti zaposlen dalje kot osem ur na dan. Zakon tudi predpisuje, da mladostni delavci pod 16 let starosti ne smejo biti zaposleni več kot osem ur dnevno. Vajeniška doba pa navadno sega preko 16 let. Po tej starosti so pa vajenci lahko zaposleni toliko časa kakor pomočniki. To pa ni v redu. Še prav posebno, ker delajo pomočniki v obrtniških obratovalnicah večkrat preko normalnega delavnika desetih ur. Nadurno delo se vrši seveda običajno brez kontrole oblasti in večkrat tudi brez posebnega plačila za nadure. Vajenci za nadurno delo nikdar nič ne prejmejo. Za vse vajence bi moralo biti nadurno delo sploh prepovedano. Tudi v obrti. Mlad organizem ne zdrži velikega napora. Vajenec mora telesno in duševno propasti, če se zahtevajo od njega preveliki napor. Nobene izjeme niso, da so danes posebno v sezoni vajenci zaposleni na dan po 12 in tudi 14 ur dnevno. Nobene oblasti ni, ki bi to izrabljanje vajencev preprečila. Svojčas je ugotovila Delavska zbornica, da je le 11,5% vajencev zaposlenih po osem ur dnevno, vsi ostali vajenci morajo pa delati po mnogo več ur na dan, nekateri celo po 16 ur na dan. Obrtniki-mojstri, ki se toliko sklicujejo na stanovsko zavest in na »očetovsko skrb« za svoje vajence, bi morali sami v svojih vrstah napraviti red in preprečiti nečloveško izrabljanje obrtniškega naraščaja.

— Zagrebška delavska zbornica je v hrvatskih listih priobčila spomenico, ki med drugim ugotavlja: »Svobodni delavski in nameščenski pokret na Hrvatskem prav tako zavrača zahteve po uvajanju enotnega in izključnega delavskega in nameščenskega sindikalnega pokreta na totalitarnih osnovah. V tem so si složne vse hrvatske delavske in nameščenske strokovne organizacije, naj bodo potem že socialistične ali pa pripadnice hrvatskega narodnega pokreta. Nasprotno zahtevajo vse hrvatske delavske in nameščenske strokovne organizacije razpis volitev za delavske samoupravne ustanove.«

— Naše največje narodne organizacije v Zedinjenih državah ameriških prirede 7. maja velik shod v Pittsburgu, kjer bodo manifestirale ljubezen do skupne domovine v njeni svobodi in enakosti.

— Prvi namestnik starešine Sokola kraljevine Jugoslavije E. Gangl je podal ostavko. Sklicana bo izredna skupščina Saveza. Sedež Zveze slovanskega sokolstva je prenešen iz Prage v Beograd. Zvezo bo vodil kot starešina E. Gangl.

— Nemci so zborovali v Celju. Dostop so pa imeli samo nemški državljani, ki so se morali izkazati s potnim listom. Zborovanje se je udeležil tudi nemški konzul iz Ljubljane in neki višji nemški državni uradnik iz Celovca.

— Po sorškem polju je toča na polju in sadnem drevju napravila veliko škodo.

— Nesreča rudarske družine. Na dan prvega maja so se rudniški kovač Anton Mulh, njegova žena in otrok po nesrečili z motornim kolesom, ko so se vozili iz Trbovelj v Zagorje.

— Dve tovarni za celulozo bo zgradila država v srednji Bosni med Zenico in Zavidovići.

— Industrijski obrati. Letošnja statistika za prvo četrtletje izkazuje 11 odjav in samo 4 prijave industrijskih obratov. Od tega je izgubil ljubljanski okoliš 6 industrijskih obratov.

— Za vodna dela v Sloveniji je gradbeno ministrstvo otvorilo kredite za izvedbo melioracijskih del na ljubljanskem barju v znesku 478.000 din, za izvedbo del na področju vodne zadrage v Dolnji Lendavi 450.000 din in za regulacijo v ptujskem okraju 2,7 mil. din.

— Posojilo za dograditev in spopolnitev bolnišnic je najelo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pri SUZOR-ju v znesku 25,6 milijona dinarjev. Uredile in dozdale se bodo bolnišnice v Ljubljani, Splitu, Beogradu, Sarajevu, Nišu in Novem Celju. SUZOR je dovolil posojilo pod pogojem, da bo obligacija, ki bo izdana za to posojilo, imela veljavo vrednostnega papirja, ki lahko služi za nalaganje rezerv socialnih zavodov. SUZOR je tudi sklenil, da zgradi uradovo poslopje v Celju in uredi zdravilišče v Laškem za zimsko obratovanje.

— Nove valovne dolžine je mednarodna konferenca v Motreuxu določila tudi za Jugoslavijo. Od 4. marca 1940 bo imela Ljubljana 526 kilociklov ali 570 metrov, Maribor 1420 kilociklov ali 211,5 metrov. Upamo, da bo Maribor do leta 1940. tudi res dobil radijsko postajo.

— Kongres esperantistov se bo vršil letos v Karlovcu. Kongresa se udeležijo tudi esperantisti iz drugih držav.

— Absolventi delovodskih šol so z odlokom ministrstva za prosveto zopet dosegli pravico do uradniških mest po § 45. zakona o državnih uradnikih.

— Gozdovi v Sloveniji pokrivajo 700 tisoč hektarov plodne zemlje in je 75% gozdov last 140 tisoč posestnikov. Večina gozdov je torej last naše male kmečke posesti. Po statistiki zaposlenosti v gozdarstvu, lesni trgovini in industriji živi več ali manj neposredno od gozda okrog 250 tisoč Slovencev, ali ena četrtnina našega naroda. Letni prirastek v naših gozdovih znaša 1,5 milijona kubičnih metrov, vredna 78 milijonov dinarjev. Vrednost vse lesne zaloge naših gozdov se ocenjuje na 3,5 milijarde dinarjev.

— Gostila, kavarn in bufetov ravno ne manjka v Ljubljani. Saj jih je nič manj kakor 287. Nedyomno jih je polovico preveč.

— Vedno več žrtev terja pasja steklina. Po statistiki je po steklih psih v Jugoslaviji vsako leto poškodovanih 15.000 ljudi.

— Okrevališče za slovensko mladino gradi dravska banovina v Kaštelu-Kambenovicu. Gradnja okrevališča je proračunana na 5 mil. dinarjev.

— Velik gasilski kongres se bo vršil v Ljubljani dne 12. do 15. avgusta.

— Nezakonskih otrok je bilo v Jugoslaviji leta 1937. rojenih 22.511. Z največjim odstotkom je prizadeta dravska, dunavska in savska banovina.

— Davčna obremenitev. Povprečno je znašala samoupravna (banovinska in občinska) davčna obremenitev na osebo v dravski banovini 129,72 din, v mestnih občinah pa celo 604,16 din na leto in osebo. Samoupravna davčna obremenitev je v dravski banovini trikrat do petkrat višja kakor v ostalih banovinah v državi. V Beogradu se na primer plačuje le 20% na občinska doklada na neposredne davke, ni pa treba plačati banovinske doklade, ki znaša v dravski banovini 60%. Beograd je zato tudi zelo privlačno področje za naselitev industrije.

— Beograd ima 405.000 prebivalcev. Po statistiki je v Beogradu 20.000 hiš, ki so vredne tri in pol milijarde dinarjev. Beograd ima pa tudi 2501 osebo, ki imajo več ko en milijon dinarjev premoženja.

Iz naših delavskih krajev

Jesenice

Majniški izlet se je vršil k Valva-zorjevi koči pod Stolom, pri povratku smo se pa tudi ustavili na taboru SMRJ na Završnici, kjer je koncertirala njihova godba. Izleta se je udeležilo veliko število našega članstva.

Deputacija. Iz treh organizacij NSZ, JSZ in SMRJ se je sestavila deputacija, ki je bila sprejeta pri sreskem načelniku in podbanu, da intervenira glede redukcij in o postopku pri teh redukcijah. Gospod načelnik in gospod podban sta kazala veliko razumevanje za delavske težnje in obljubila vso pomoč. Gospod podban se je posebno interesiral, zakaj so bile izvršene redukcije. Deputacija je izjavila, da so pri redukcijah izključeni politični momenti. Gospod podban je obljubil, da bo interveniral pri mero-dajnih faktorjih.

Še k redukcijam! Pri ravnateljstvu KID so se udeležili skupnih razgovorov tudi zastopniki Narodne strokovne zveze in Jugoslovanske strokovne zveze s prošnjo, da bi pri redukcijah pravičnejše postopali. Na podlagi teh razgovorov je vsaka prizadeta delavska organizacija predložila imena najbolj kričečih primerov, katerim naj bi se odpoved preklicala in jih nanovo zaposlila.

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah odreja za mesec maj 1939 naslednji vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 7. maja 1939 g. dr. Hafner Jože; 14. maja 1939 g. dr. Čeh Milan; 21. maja 1939 g. dr. Keržan Bartol; 28. maja 1939 g. dr. Hafner Jože; 29. maja 1939 g. dr. Čeh Milan.

Luče

Ustanovni občni zbor podružnice NSZ v Lučah se bo vršil v nedeljo, dne 7. t. m. ob 15. uri v gostilni g. Boltina. Na dnevnem redu so poročila pripravljalnega odbora in poročilo zastopnika centralne. — Vse tovariše prosimo, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo, kajti razpravljala se bodo zanimiva vprašanja, ki se tičejo predvsem lesnega delavstva. Zato upamo, da ne bo nikogar, ki bi se občnega zbora ne udeležil.

Zagorje ob Savi

Praznik dela smo praznovali dostojno in je delavstvo cel dan praznovalo.

Žirovnica

Podružnica NSZ v Žirovnici sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo, dne 7. t. m. v Žirovnici. Upamo, da se boste tega občnega zbora udeležili vsi delavci in nameščenci KDE. Na dnevnem redu so poročila predsednika, tajnika, blagajnika ter nadzornega odbora ter poročilo centralnega zastopnika, ki se bo udeležil tega občnega zbora. — Istega dne pa se bodo vršile tudi volitve obratnih zaupnikov za KDE, zato upamo, da se boste volitev in občnega zbora prav gotovo udeležili vsi nameščenci in delavci KDE.

Maribor

Volitve obratnih zaupnikov. Vse naše članstvo in prav posebej zaupnike (obratne in organizacijske) opozarjamo, da se ta mesec vrše volitve obratnih zaupnikov. Razširjajo se govorice, da volitev obratnih zaupnikov ne bo in da bodo lansko leto izvoljeni obratni zaupniki potrjeni tudi za letošnje leto. Zaenkrat so pa to samo še govorice, ki nas ne smejo zavajati, da se ne bi z vso vnašo in vztrajnostjo pripravljali na volitve. Zaupniki in člani naj se čimprej zglasijo v tajništvo zaradi nuj-

nih in važnih informacij. Ne odlašajte in ne čakajte zadnjega dne!

Teden akcije. Od 7. do 14. maja priredi mariborska podružnica teden akcije. Vsi člani bodo obvezani pridobiti vsaj enega novega člana. Zanimanje za akcijo je že zdaj veliko. Član, ki se bo izkazal za najboljšega, bo dobil lepo knjižno nagrado. Pridobivajte v tednu akcije novih članov. Zdjaj je nastopil čas, ko moramo močno strnjati braniti svoje interese. Vsi in vse v organizacijo!

Lep majski izlet podružnice NSZ v Mariboru. Mariborska podružnica NSZ je priredila z JSZ in SDZJ prvomajski izlet na sv. Urbana. Izlet se je vršil v nedeljo 30. aprila. Lepo vreme je privabilo k sv. Urbanu izredno lepo število izletnikov, ki so vsaj za en dan zapustili tovarniške prostore in pohiteli v prosto naravo. Popoldne se je vršila na obširni trati za cerkvijo prava ljudska zabava. Svirale so harmonike, tamburice, kitare, pelo se je na več krajih in igrala ljudske igre. Lepšega prvomajskega izleta si ni nihče želel. Onim, ki so se zjutraj ustrašili temnih oblakov, bo žal, da niso bili z nami. Vse tri organizacije bodo priredile še več takih izletov. Kljub veliki množici izletnikov ni prišlo do nobenega incidenta. Prvi maj smo v Mariboru častno proslavili, četudi samo z godbo, petjem in igrami.

Vsaki osebi — družini nudi stalni zaslužek „MARA“ Maribor, Orožnova 6 Celje, Slomškov trg 1

Pletilnica — razpošiljalnica nogavice in pletenila

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek) od din 70.— naprej, samo pri

A. ŠTUHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odej Maribor, Stolna ulica 5

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN-U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!

Zima OSTANKI Pomlad

Mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni brez napak, in sicer: Paket Serija »T« z vsebino 4 m volnenega blaga za ceno T/1 Din 100.—, T/2 Din 130.—; pri naročilu prosim navedite barvo. — Paket serija »H« vsebina 18—21 m Oxfordov, cefirjev, touringov in frenžef za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih Paket Din 136.—. Paket Serija »M« vsebina 16—20 m pralnega blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa, evirnzeiga in polsvile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi Paket Din 130.—. Pakete H & M razpošiljam tudi mešano vsakega polovico. Paket Serija »Z« vsebina 3—3,20 m dobrega štofa za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer Z/1 130.—, Z/2 160.—, Z/3 200.—, Z/4 250.—, Z/5 300.— Din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80.—, 100.— in 120.— Din. Vsak paket poštnine prosto, pri odvzemu dveh ali več paketov primeren popust! Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcev na razpologo. — Prepričajte se tudi Vi in pišite takoj Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg.

Za konzorcij „Nove Pravde“ izdaja dr. J. Bohinjec — Odgovorni urednik Tavčar Ivan — Za Delniško tiskarno d. d. v Ljubljani Franc Pinter. Vsi v Ljubljani.

ZA NAŠE ODJEMALCE

Zajec Din. 5.-

Petelin Din. 5.-

Otroci se radi igrajo

z našimi gumijastimi igračkami. So trpežne, zelo poceni, a pri igranju ne morejo otrok poškodovati.

Maček Din. 5.-

Gumijast samokres za brizganje vode Din. 5.-

Mornar Din. 12.-

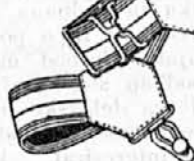

Deklica Din. 12.-

Vedno potrebujete:

Vežalke Din. 1.-

Ključica Din. 1.-

Podveze Din. 7.- in 9.-

Mazilo za čevlje Din. 2.- in 4.-

Žlica Din. 3.-

Lord-mazilo za čevlje Din. 5.-

Zunanje Din. 39.-

Notranje Din. 12.-

Za malo denarja mnogo kilometrov.

Kopita moška Din. 8.-

79

0255-56192
Pomladna novost! Zelo elegantni in okusni čevlji iz finega belega usnja, okrašeni z rdečim robom. Zapečnjajo se z gumbom.

99

2625-66650
Praktični ženski čevlji s trakovi, izdani iz finega črnega ali rjavega boksa s podplatom in peto iz usnja, ostopiccom.

ZORA

ZORA
Praktične in trpežne nogavice iz bombaže. Stanejo samo Din. 9.-

12

45301-2204
Za lase dneve najcenejši in najudobnejši otroški platinasti čevljički z gumijastim podplatom. Ženski Din. 19.- moški Din. 25.-

49

5891-8457
Vaš otrok se bo razveselil teh finih čevljev iz laka, ki imajo zelo lep okrasek od nubičke.

69

2967-44800
K novi pomladni obleki se dobro prilagajajo te lahke sandale iz močnega usnja in z usnjenim podplatom.

129

3639-44974
Moški lahki nizki čevlji, divni na okvir, izdelani iz finega usnja, okrašeni z luknjicami in z usnjenim podplatom

Dviganje izpuščenih zanj.
Prva zanjka Din. 1.-
Vsaka nadaljnja zanjka Din. 0'50

Popravljamo nogavice strokovno, hitro in poceni.

Pranje nogavic Din. 0'50

Krpanje nogavic od Din. 0'50 naprej.

Likanje nogavic.

ZDRAVE NOGE - ŽIVLJENJSKA RADOŠT
OBISKUJTE REDNO NAŠ ODDELEK ZA NEGOVANJE NOG.

Rata